

LTO-Internationale melkprijsvergelijking

Uitgebreide versie, augustus 2018

2017



*prezzi di latte • melkprijzen • prix du lait • molkeprizen
milch preise • milk prices • maelke priser • maidon hinnat*

COLOFON

Uitgave

LTO Nederland
Vakgroep Melkveehouderij
Bezuidenhoutseweg 105 - 113
2594 AC Den Haag
Nederland
www.lto.nl

augustus 2018

In samenwerking met

European Dairy Farmers (EDF) e.V.
Grüner Kamp 19-21
24768 Rendsburg
Germany
telefoon + 49 (0) 4331 4360190
e-mail judit.kuehl@dairyfarmer.net
www.dairyfarmer.net

Uitgevoerd door

ZuivelNL
Postbus 93453
2509 AL Den Haag
Nederland
telefoon +31 (0)70 2191600
e-mail koops@zuivelnl.org
www.zuivelnl.org

Downloaden

Het rapport kan in het Nederlands en in het Engels worden gedownload via www.milkprices.nl

© Overname van tekst is toegestaan met bronvermelding: LTO Internationale Melkprijsvergelijking, www.milkprices.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding en leeswijzer	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Leeswijzer	4
2. Melkprijzen 2017	5
2.1 Melkprijzvergelijking	5
2.2 Melkprijzontwikkeling buiten de Europese Unie	7
2.3 Zuivelmarkt 2017	9
3. Melkprijs- en zuivelmarktontwikkeling eerste helft van 2018	10
4. Toelichting berekende melkprijzen per zuivelonderneming	11
5. Prijschommelingen	14
Bijlage I Melkprijzen 2010 t/m 2017	17
Bijlage II Gemiddelde koersen 2017 en 2016	17
Bijlage III Melkprijzen 2017 en 2016 1.000.000 kg standaardmelk per jaar (nieuw)	18
Bijlage IV Melkprijzen 2017 en 2016 1.500.000 kg standaardmelk per jaar (nieuw)	19

Voorwoord

Terugkijkend op het jaar 2017 kunnen we constateren dat we een turbulent jaar in de melkveehouderij achter de rug hebben. Niet zo zeer vanwege de melkprijs, die bleef tot laat in het jaar op een goed niveau. Iets wat zeer welkom was op het boerenerf. Het goede prijsniveau was in de eerste plaats van belang om het financiële gat te dichten dat in 2016 door de lage melkprijs was geslagen. Maar ook het fosfaatreductieplan, dat de sector dwong om de omvang van de melkveestapel fors te reduceren, had veel impact op de boeregezinnen. Uiteindelijk zijn we als zuivelsector wel in staat geweest onze verantwoordelijkheid te nemen en zaten we eind 2017 onder het fosfaatplafond. Een geweldige prestatie, en inmiddels weten we dat de inspanningen niet voor niets geweest zijn. Een nieuwe derogatie is verleend.

Wat opvalt bij de melkprijsvergelijking is dat Nederlandse zuivelondernemingen het afgelopen jaar goed hebben gepresteerd. Investerings in toegevoegde waarde hebben geresulteerd in een betere melkprijs. Hier zien we een doorontwikkeling door de introductie van een grotere verscheidenheid in melkstromen, gevoed door maatschappelijke- en consumentenwensen en milieueisen. Met onze Nederlandse duurzaamheidsprogramma's zijn we in staat hier invulling aan te geven. Op deze wijze moeten we in staat zijn de inspanningen voor duurzaamheid ook te belonen op het boerenerf.

Een andere opvallende ontwikkeling in de samenstelling van de melkprijs is de waarde van boter (melkvet). Het imago van boter is heel anders dan in het verleden. Werd het eerst als ongezond bestempeld vanwege de vermeende relatie met hart- en vaatziekten, nu wordt boter gezien als waardevol en gezond voedsel. Dat heeft enorme positieve invloed gehad op de prijsvorming.

Per 1 januari 2018 is de fosfaatwet in werking getreden voor de melkveehouderij in Nederland. Een wet die aan geen enkel melkveebedrijf voorbij gaat, maar die een impact heeft die per bedrijf erg kan verschillen. Voor veel boeren en hun gezin brengt de introductie veel spanning met zich mee. Behalve invloed op de mestproductie heeft deze wet ook indirect invloed op het melkvolume. Wat zorgen baart is de kostprijsverhoging die aankoop van fosfaatrechten met zich meebrengt. Dit is niet goed voor de Nederlandse concurrentiepositie. Een ander fenomeen wat zich voordoet is dat zuivelondernemingen de aanvoer gaan sturen op basis van de marktvrage. Het begin van een nieuw tijdperk?

Wil Meulenbroeks
Voorzitter Vakgroep Melkveehouderij LTO Nederland

1. Inleiding en leeswijzer

1.1 Inleiding

In opdracht van de vakgroep Melkveehouderij van LTO Nederland wordt maandelijks de LTO Internationale Melkprijsvergelijking gepubliceerd (www.milkprices.nl). Dit is een vergelijking van de door grote Europese zuivelondernemingen uitbetaalde melkprijzen en gebeurt in samenwerking met de European Dairy Farmers (EDF). EDF verzamelt de melkprijgegevens. De berekeningen worden uitgevoerd door ZuivelNL.

Bij de gekozen methode wordt berekend welke prijs een melkveehouder zou ontvangen, wanneer de melk met een bepaalde samenstelling, kwaliteit en hoeveelheid geleverd zou zijn aan de verschillende zuivelondernemingen.

In dit rapport wordt uitgegaan van melk met standaard:

- 4,2% vet;
- 3,4% eiwit;
- Kiemgetal 24.999 per ml;
- Celgetal 249.999 per ml;
- Jaarleverantie van 500.000 kg

In bijlagen III en IV staan de melkprijzen voor 1 mln. en 1,5 mln. kg standaardmelk (nieuw).

De prijzen zijn exclusief BTW, af boerderij en inclusief nabetaling.

Benadrukt moet worden dat het géén vergelijking is van de gemiddeld uitbetaalde melkprijzen. De gemiddeld door een zuivelonderneming uitbetaalde melkprijs is afhankelijk van de werkelijke samenstelling, kwaliteit, hoeveelheid etc. van de geleverde melk. Ook kunnen op basis van de uitbetaalde melkprijzen geen conclusies worden getrokken over de prestaties van de ondernemingen. Immers, bij de beoordeling hiervan spelen veel meer factoren dan alleen de melkprijs een rol.

Na afloop van ieder kalenderjaar wordt een rapport gepresenteerd met de berekende melkprijzen voor het desbetreffende jaar. Dit jaarlijkse rapport verschijnt wanneer ook de nabetalingen over het voorgaande boek-/kalenderjaar bekend zijn en dus verwerkt kunnen worden in de berekende melkprijzen. Deze nabetalingen zijn niet gecorrigeerd voor het tijdstip van uitbetaling. In deze publicatie staan de berekende melkprijzen voor het kalenderjaar 2017.

Om te komen tot een melkprijs per kalenderjaar zijn de maandelijkse melkprijzen gewogen op basis van de landelijke melkaanvoer (bron: ZuivelNL). Voor 2017 is de weging gebaseerd op het gemiddelde van de maandelijkse melkaanvoer in 2015 en 2016, terwijl voor 2016 is uitgegaan van de melkaanvoer in de jaren 2014 en 2015.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de berekende melkprijzen in 2017 (paragraaf 2.1) gevolgd door de melkprijzontwikkeling buiten de Europese Unie (2.2) en tot slot een beschrijving van de zuivelmarkt in 2017 (2.3).

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de ontwikkelingen van de melkprijzen en de zuivelmarkt in de eerste helft van 2018.

In hoofdstuk 4 wordt per onderneming een nadere toelichting gegeven over de berekende melkprijzen.

In hoofdstuk 5 wordt een analyse gemaakt van de prijschommelingen.

In de bijlagen staat een overzicht van de melkprijzen 2010 t/m 2017 (bijlage I), de gemiddelde valutakoersen in 2017 en 2016 (bijlage II), de melkprijzen 2017 en 2016 voor 1 mln. (bijlage III) en 1,5 mln. standaardmelk (bijlage IV).

2. Melkprijzen 2017

2.1 Melkprijvergelijking

Na de slechte melkpreisjaren 2015 en vooral 2016 zijn de melkprijzen in 2017 fors gestegen. De gemiddelde melkpreis van de EU zuivelondernemingen steeg van € 28,31 in 2016 naar € 35,24 per 100 kg in 2017. Een stijging van € 6,93 ofwel 24,5%.

Het herstel van de melkprijzen na het dieptepunt in de zomer van 2016 heeft zich in 2017 voortgezet. Vooral in de tweede helft van 2017 stegen de melkprijzen.

De melkpreis 2017 komt hiermee op de derde plaats achter de topjaren 2013 en 2014.

Tabel 1. Melkprijzen 2017 en 2016

In € per 100 kg standaardmelk met 4,2% vet, 3,4% eiwit, 500.000 kg per jaar¹,
kiemgetal 24.999 en celgetal 249.999 per ml (exclusief BTW en inclusief nabetalings)

Onderneming	Land	2017		2016		2017-2016	2017/2016	Nationale valuta
Granarolo (Noord)	IT	39,69	1	36,83	1	2,86	7,8%	
FrieslandCampina	NL	38,51	2	30,80	4	7,71	25,0%	
Royal A-ware	NL	36,78	3	26,02		10,76	41,3%	
Valio	FI	36,64	4	35,21	2	1,43	4,1%	
Arla Foods DK	DK	36,29	5	28,28	8	8,00	28,3%	28,2%
DMK	DE	35,46	6	24,80	13	10,66	43,0%	
Milcobel	BE	35,32	7	26,88	9	8,44	31,4%	
Müller (Leppersdorf)	DE	35,26	8	26,10	11	9,15	35,1%	
Danone (Pas de Calais)	FR	34,46	9	31,57	3	2,89	9,2%	
Sodiaal (Pas de Calais)	FR	34,33	10	30,48	5	3,85	12,6%	
Kerry Agribusiness	IE	34,27	11	24,84	12	9,44	38,0%	
Glanbia	IE	34,27	12	22,99	16	11,29	49,1%	
Dairygold	IE	34,22	13	24,63	14	9,58	38,9%	
Savencia (Basse Normandie)	FR	33,92	14	29,78	6	4,14	13,9%	
Hochwald Milch eG	DE	33,88	15	25,87		8,01	31,0%	
Lactalis (Pays de la Loire)	FR	33,40	16	29,45	7	3,95	13,4%	
Dairy Crest (Davidstow)	UK	32,29	17	26,67	10	5,62	21,1%	28,1%
Gemiddelde *		35,24		28,31		6,93	24,5%	
Emmi	CH	49,06		49,84		-0,78	-1,6%	0,4%
Fonterra	NZ	32,02		27,62		4,40	15,9%	15,9%
USA class III	US	36,22		33,99		2,22	6,5%	8,6%

*Ten opzichte van de vorige publicatie zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd. DOC Kaas is – vanwege de fusie met DMK - vervangen door Royal A-ware en de melkpreis van Hochwald eG is opgenomen in de gemiddelde melkpreis. Door deze wijzigingen is de gemiddelde melkpreis van 2016 niet gelijk aan de vorige publicatie.

Net als vorig jaar staat de berekende melkpreis van het Italiaanse **Granarolo** bovenaan. Wel moet hierbij worden vermeld, dat vanaf oktober 2017 voorlopige melkprijzen zijn berekend vanwege onvoldoende gegevens.

Opvallend zijn de hoge noteringen van de Nederlandse zuivelondernemingen **FrieslandCampina** (tweede) en nieuwkomer **Royal A-ware** (derde).

¹ Zie bijlagen III en IV voor melkprijzen 2017 en 2016 voor 1 mln. en 1,5 mln. standaardmelk.

De hoge positie van FrieslandCampina is niet bijzonder, wel het melkprijsverschil met de overige ondernemingen. De berekende melkprijs van FrieslandCampina ligt in 2017 € 3,27 boven het gemiddelde. Niet eerder was dit verschil zo groot.

De berekende melkprijs van Royal A-ware is in 2017 fors gestegen (+ 41,3%).

De berekende melkprijs van het Finse **Valio** - gebaseerd op de melkprijs van één van de leden-coöperaties - is in 2017 slechts met 4,1% gestegen ten opzichte van vorig jaar en ligt daarmee niet zoals in andere jaren samen met het Italiaanse Granarolo ruimschoots boven de rest van de Europese zuivelondernemingen. De winstgevendheid van Valio en daarmee de betalingen aan de leden coöperaties heeft in 2017 te lijden gehad van de zeer lage prijzen van melkpoeder. Valio verwerkt 35-40% van de geleverde boerderijmelk tot boter en mager melkpoeder.

De berekende melkprijs van **Arla** is iets meer (28,2%) gestegen dan gemiddeld (24,5%). De hoogte van de uitbetaalde melkprijs plus de behaalde winst (prestatieprijs) voldoet aan de eigen doelstelling dat deze 3 tot 5% hoger is dan de prestatieprijzen van een aantal andere Noordwest Europese zuivelondernemingen.

De melkprijs van **DMK** is na Glanbia relatief het meest gestegen met 43% en ligt daarmee ook boven het gemiddelde van alle ondernemingen. Overigens zijn ook de melkpreizen van de andere Duitse ondernemingen meer dan gemiddeld gestegen, namelijk **Müller** met 35,1% en **Hochwald eG** met 31,0%. De melkprijs van Hochwald eG is niet definitief, omdat de hoogte van de nabetaling nog niet bekend is. Dit laatste geldt ook voor het Belgische **Milcobel**.

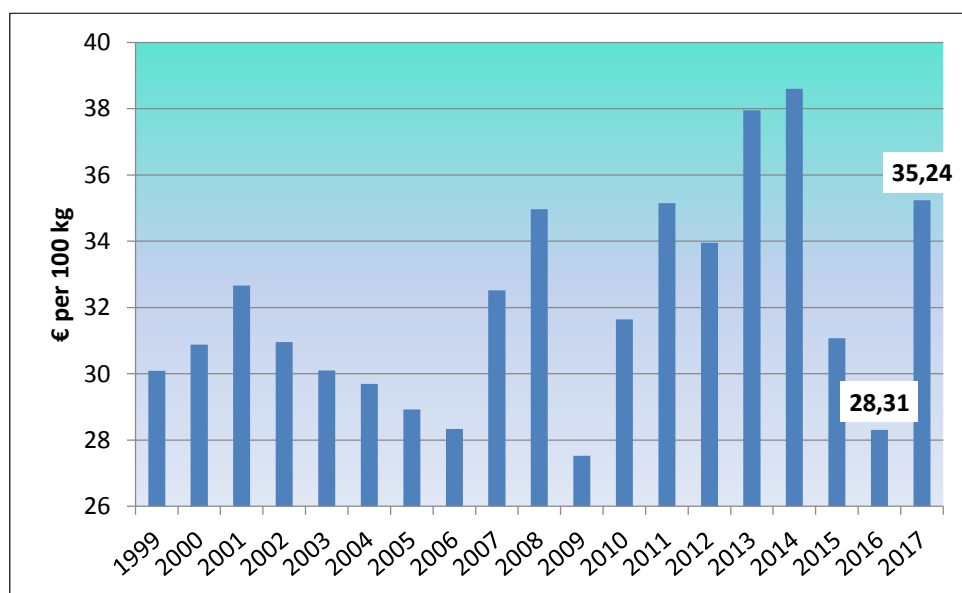
De melkpreizen van de **Franse** zuivelondernemingen liggen onder het gemiddelde niveau. Dit komt overeen met het beeld van voorgaande jaren. In goede melkpreijsjaren zijn de Franse melkpreizen lager dan het gemiddelde, terwijl in relatief slecht jaren het omgekeerde geldt, zie bijvoorbeeld de prijzen in 2016. In de vorige publicatie LTO Internationale Melkpreijvergelijking 2016 is dit geanalyseerd.

Hoewel de **Ierse** melkpreizen het meest zijn gestegen (38 tot 49%) liggen ze net als andere jaren onder het gemiddelde.

Het Britse **Dairy Crest** sluit de rij. Deels komt dit door de daling van het Britse pond ten opzichte van de euro. Zonder deze devaluatie zou de berekende melkprijs van Dairy Crest circa twee euro hoger zijn geweest.

Grafiek 1 laat zien dat 2017 relatief een goed melkpreijsjaar is. Alleen in 2013 en 2014 lag de gemiddelde melkprijs hoger.

Grafiek 1. Gemiddelde melkpreizen 1999 t/m 2017



2.2 Melkprijsontwikkelingen buiten de Europese Unie

Buiten de Europese Unie stegen de melkrijzen duidelijk minder (Nieuw-Zeelandse Fonterra + 15,2%, Verenigde Staten +6,5%) of nauwelijks (Zwitserse Emmi).

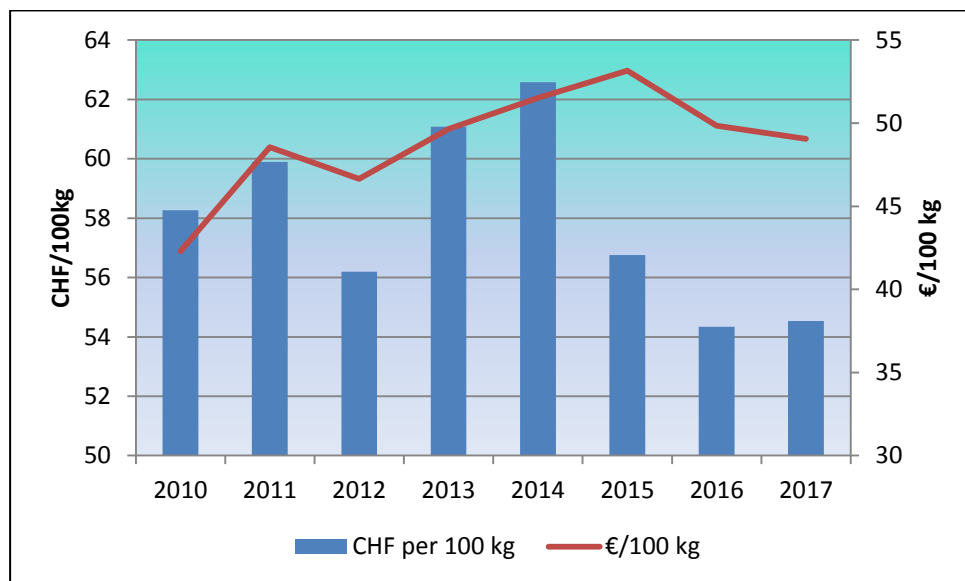
Emmi

De berekende melkrij van het Zwitserse Emmi ligt ongeveer op hetzelfde niveau als vorig jaar. In euro's uitgedrukt daalde de melkrij met 1,6% naar € 49,06 per 100 kg, maar in Zwitserse Francs was er sprake van een geringe stijging.

Dat de berekende melkrij is gedaald, komt omdat de melkrij 2016 inclusief een nabetaling is van omgerekend € 1,81 per 100 kg en in de melkrij van 2017 nog geen nabetaling is verwerkt.

In december 2017 is de nabetaling over de in 2016 geleverde melk uitgekeerd. Ervan uitgaande dat net als voorgaande jaren ook over de in 2017 geleverde melk een nabetaling wordt gedaan, zal de definitieve melkrij van Emmi in 2017 hoger uitkomen dan de melkrij in 2016.

Grafiek 2. Melkrijzen Emmi 2010 t/m 2017 (CHF en € per 100 kg standaardmelk)



Fonterra

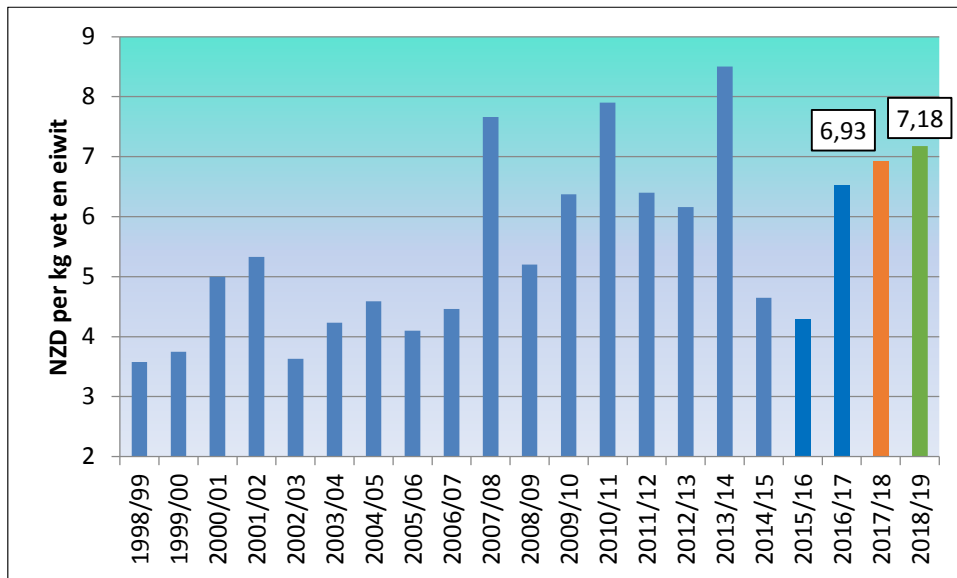
De berekende melkrij van het Nieuw-Zeelandse Fonterra over het kalenderjaar 2017 is gestegen met 15,9% naar € 32,02 per 100 kg melk. Hierbij moet opgemerkt worden, dat het melkrijjaar van Fonterra loopt van 1 juni t/m 31 mei. De melkrij van het lopende seizoen 2017/18 wordt pas in september 2018 definitief vastgesteld.

De berekende melkrij van 2017/18 is gebaseerd op de meest recente prognose (NZD 6,75 per kg vet en eiwit ('milk solids (MS)')) en een geschat dividend van NZD 0,175 per kg MS (totaal 6,93 per kg MS). De melkrijzen van de seizoenen 2016/17 en 2017/18 zijn omgerekend naar het kalenderjaar. Na de slechte melkrijjaren 2014/15 en 2015/16 is 2017/18 - net als 2016/17 - een redelijk goed melkrijseizoen.

Fonterra maakt voor aanvang van ieder melkrijjaar een openingsmelkrij bekend, die gedurende het seizoen wordt geactualiseerd. Voor het seizoen 2018/19 is op 23 mei 2018 een openingsmelkrij van 7 NZD per kg MS aangekondigd. Dit is goed nieuws voor melkveeouders, want de afgelopen jaren lag de openingsmelkrij (veel) lager. Alleen in 2013/14 en 2014/15 was de openingsrij ook 7,00 NZD per kg MS. Echter, ook Fonterra kan de melkrij niet voorspellen. Het seizoen 2013/14 werd uiteindelijk een topjaar met een definitieve melkrij (inclusief dividend) van 8,50 NZD per kg MS, maar 2014/15 eindigde met een definitieve melkrij van 4,40 NZD als het op één na slechtste melkrijjaar.

Verhoogd met een geschat dividend van 0,175 NZD per kg vet en eiwit is de voorlopige melkrij 2018/19 van Fonterra 7,18 NZD per kg vet en eiwit.

Grafiek 3. Melkprijzen Fonterra NZD per kg vet en eiwit



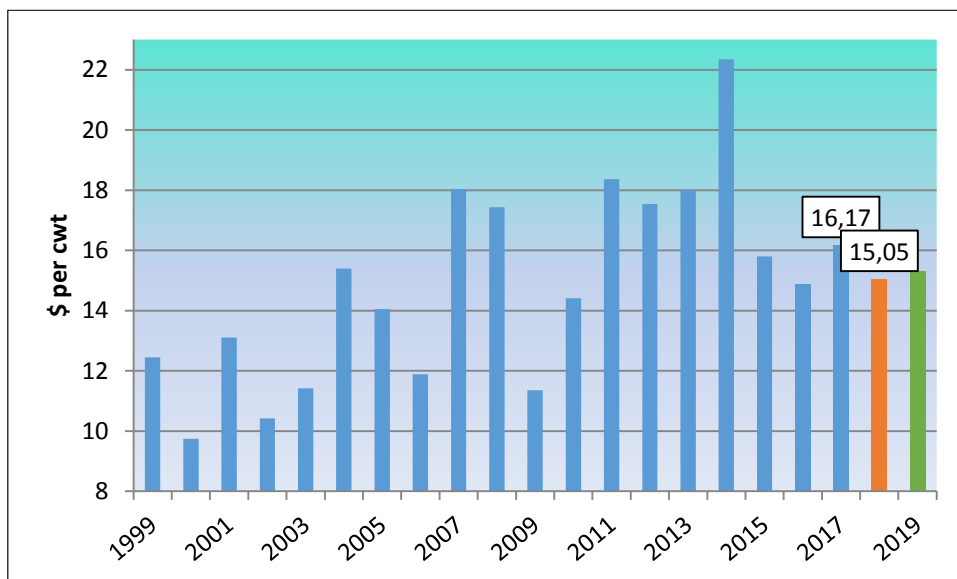
2017/18: prognose - 2018/19: openingsmelkprijs

Verenigde Staten

De zogenaamde klasse III prijs geeft een goede indicatie van de ontwikkeling van de melkprijs in de Verenigde Staten. Hoewel de melkprijs minder is gestegen dan in Europa is de berekende melkprijs van de Verenigde Staten (€ 36,22) hoger dan het gemiddelde van de EU zuivelondernemingen. Uitgedrukt in dollars per hundredweight (cwt=45,36 kg) is de melkprijs gestegen van \$ 14,87 in 2016 naar \$ 16,17 in 2017.

Voor 2018 wordt door de USDA een klasse III voorspeld tussen \$ 14,80-15,30 per cwt (middelpunt \$ 15,05 per cwt) en 2019 \$ 14,80-15,80 (15,30) per cwt².

Grafiek 4. Klasse III melkprijs Verenigde Staten (\$ per cwt)



2018 en 2019: prognoses

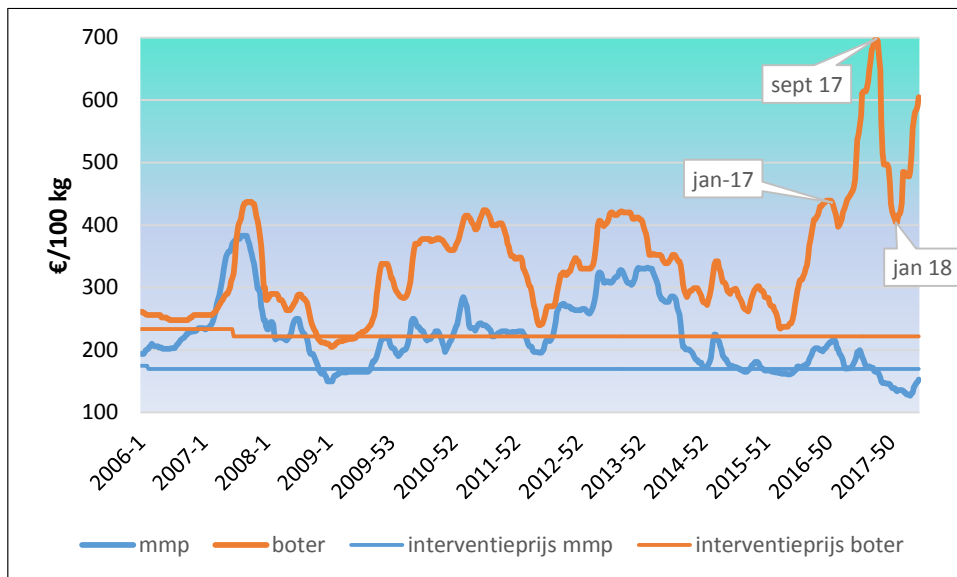
² Bron: United States Department of Agriculture (USDA) Situation and Outlook Report, mei 2018

2.3 Zuivelmarkt 2017³

Na een aarzelend begin is 2017 uiteindelijk een goed jaar geworden voor de zuivelmarkt gekenmerkt door historisch hoge vetprijzen en zeer lage eiwitprijzen.

De consumptie van vet gerelateerde zuivelproducten als boter stijgt structureel door een positievere consumentenperceptie. Anderzijds was er een eiwitoverschot, wat bleek uit de hoge voorraadniveaus van mager melkpoeder in de EU en VS.

Grafiek 5. Officiële Nederlandse wekelijkse noteringen voor boter en mager melkpoeder vanaf januari 2006 t/m mei 2018



Begin 2017 kwam de markt onder druk te staan als gevolg van een tegenvallende vraag. Vanaf mei lieten de prijzen over de gehele linie een sterk opgaande lijn zien. Als gevolg van de alsmaar stijgende prijs voor boter en room, gingen de prijzen voor vol melkpoeder en kaas ook verder omhoog. Mager melkpoeder was eveneens aan een opmars bezig, hoewel de prijs nog altijd dicht bij het interventieprijsniveau lag.

De opleving bij mager melkpoeder was van korte duur. Vanaf juni kwamen de prijzen als gevolg van de sterk stijgende melkaanvoer in met name de EU, toegenomen concurrentie op de wereldmarkt en een ongunstige EUR/USD koersverhouding weer onder druk te staan. Bovendien zorgden de forse (interventie) voorraden een negatief sentiment. Tot het einde van het jaar liet de notering van mager melkpoeder een daling zien tot ruim onder het interventieprijsniveau.

De boternotering bleef stijgen tot medio september en bereikte een recordniveau van bijna 700 euro per 100 kg. Aan het einde van het jaar vond er echter een forse prijscorrectie plaats, veroorzaakt door vraaguitval en toenemend aanbod vanwege de snel groeiende melkplas.

Het gemiddelde prijsniveau van de vet gerelateerde producten lag in 2017 duidelijk hoger dan in 2016. De gemiddelde notering van boter steeg met 60% en van vol melkpoeder met bijna 27%. De gemiddelde indicatieve waarde voor Gouda kaas nam met bijna 31% toe. De gemiddelde notering van het eiwitrijke mager melkpoeder kwam uiteindelijk bijna 3% lager uit. Daarentegen liet de gemiddelde prijs van weipoeder een stijging zien van gemiddeld 22%.

³ Bron: ZuivelNL

3. Melkprijs- en zuivelmarktontwikkeling eerste helft van 2018

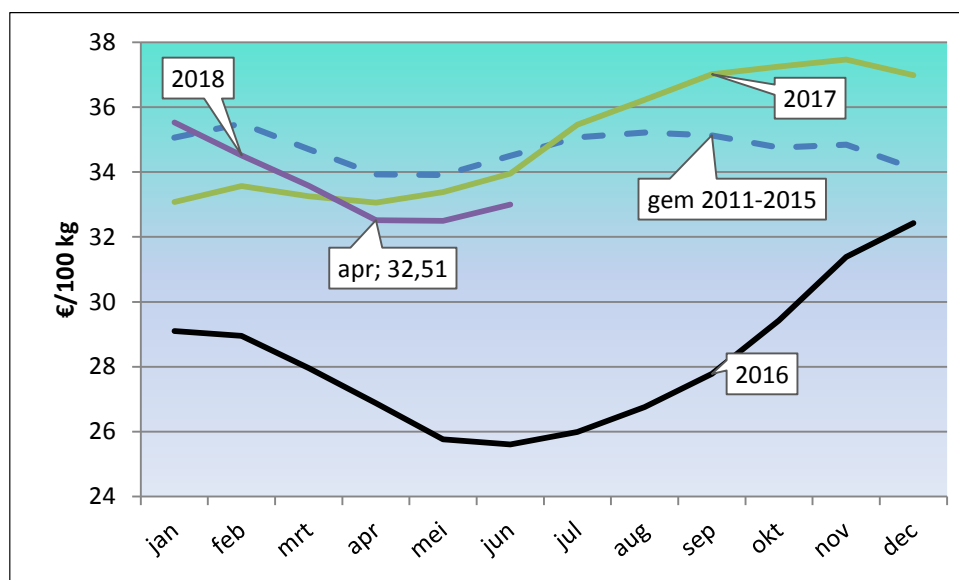
De eind 2017 verslechterde marktsituatie zette zich in begin 2018 voort. De notering van mager melkpoeder bereikte begin april een absoluut dieptepunt van € 127,- per 100 kg, maar liefst een kwart lager dan het interventieprijsniveau. Een hoog aanbod en de boven de markt hangende interventievoorraden zorgden voor het zwakke sentiment.

De boternoteringen waren eerst redelijk stabiel, totdat zij eind februari flink begonnen te stijgen. Eind mei passeerde de notering de grens van € 600,- per 100 kg. De toename werd veroorzaakt door een goede vraag, een beperkte productie en lage voorraadniveaus.

Ondanks het vrijkomen van relatief grote hoeveelheden interventiepoeder maakte de notering voor mager melkpoeder sinds eind april een forse stap omhoog, wat het gevolg lijkt te zijn van een beperkte beschikbaarheid van vers product door een tegenvallende melkproductie in met name februari en maart. Bovendien liep de export nog altijd goed, waardoor geproduceerd poeder makkelijk kon worden weggezet.

Net als de noteringen, daalden ook de melkprijzen in het begin van 2018.

Grafiek 6. Gemiddelde melkprijzen vanaf januari 2016 t/m april 2018 (mei en juni schatting)



Het lijkt dat de melkprijzen tot dusver nog niet hebben geprofiteerd van de verbeterde marktsituatie. Dit valt te verklaren, doordat de opleving van de markt vooral zichtbaar is geworden in de noteringen van april en mei, terwijl de melkprijzen voor deze publicatie tot en met april bekend zijn.

Daarnaast worden de opbrengsten op de zuivelmarkt vertraagd verwerkt in de aan melkveehouders uitbetaalde melkprijzen. Tot slot zijn door het seizoenseffect de melkprijzen in april/mei relatief het laagst gedurende het jaar. Op basis hiervan en de verbeterde marktsituatie mag verwacht worden dat de melkprijzen de komende maanden zullen gaan stijgen.

4. Toelichting berekende melkprijzen per zuivelonderneming

Granarolo

De berekende melkprijs van Granarolo - grotendeels eigendom van de coöperatie Granlatte - is in 2017 met bijna 8% gestegen naar € 39,69 per 100 kg.

FrieslandCampina

Vanaf 2017 is de kwantumtoeslag afgeschaft en worden geen seizoensheffingen en -toeslagen verrekend. Ook de vaste inhouding per maand en de inhouding per kg melk zijn afgeschaft. Melkveehouders ontvangen een duurzaamheidstoeslag (Foqus planet) afhankelijk van het behaalde aantal punten. Deze toeslag wordt gefinancierd uit een inhouding voor alle melkveehouders en opgelegde boetes. Per saldo ontvangt de 'gemiddelde' melkveehouder dus geen toeslag en daarom is deze ook niet meegenomen in de melkprijs. De berekende melkprijs van FrieslandCampina is wel inclusief een (gemiddelde) weidegangbonus van € 0,60 (€ 0,29) per 100 kg en een nabetaling van € 1,27 (€ 3,30)⁴. De nabetaling bestaat uit een prestatietoeslag van € 0,99 en een reservering op naam van € 0,28 per 100 kg standaardmelk. De lagere nabetaling komt doordat FrieslandCampina in 2017 minder winst heeft gemaakt door o.a. eenmalige lasten.

Royal A-ware

De berekende melkprijs is gebaseerd op reguliere kwaliteitsmelk. Er is dus geen rekening gehouden met de bijzondere melkstromen die Royal A-ware verwerkt en voldoen aan de speciale eisen van klanten en waarvoor de melkveehouders een extra premie ontvangen.

In de berekende melkprijs is ook geen kwantumtoeslag opgenomen (wordt pas uitgekeerd bij een jaarleverantie hoger dan 500.000 kg), maar wel een duurzaamheidspremie van € 0,50 (€ 1,00), een weidepremie van € 0,81 (€ 0,49) en een kwaliteitstoeslag van € 0,50 (€ 0,50) per 100 kg melk.

Valio

De berekende melkprijs is afkomstig van één van de grotere Finse zuivelcoöperaties die alle melk laat verwerken door Valio. Gezamenlijk met andere zuivelcoöperaties zijn zij eigenaar/aandeelhouder van Valio. Hoewel Valio voor alle melk dezelfde prijs betaalt is het aan de coöperaties hoe dit melkgeld wordt uitgekeerd aan de leden-melkveehouders.

In 2016 en 2017 zijn de maandelijkse melkprijzen slechts tweemaal gewijzigd, namelijk in juli 2016 van 34,42 naar 35,10 en in juli 2017 verder naar € 36,36 per 100 kg melk.

De berekende melkprijs is inclusief een nabetaling van € 0,92 (€ 0,78) per 100 kg standaardmelk.

Arla

De melkprijs van Arla is berekend op basis van Deense melkgeldafrekeningen. Deze melkprijs is ook representatief voor leden-melkveehouders buiten Denemarken, omdat hetzelfde melkprijssysteem wordt gehanteerd in alle landen.

In 2017 heeft Arla de vaste inhouding per maand iets verhoogd en vanaf maart is de eiwit-/vetprijs verhouding gewijzigd van 1,6 naar 1,4. Vanaf januari 2018 is deze verder verlaagd naar 1,1.

Naast de maandelijkse voorschotmelkprijs ontvangen de leden-melkveehouders van Arla een nabetaling, waarvan een deel in ledencertificaten wordt omgezet. Over 2017 is de nabetaling € 1,28 (€ 1,25) per 100 kg standaardmelk.

DMK

In de berekende melkprijs van DMK is een toeslag opgenomen van € 0,60 per 100 kg voor het duurzaamheidsprogramma Milkmaster. De hoogte van deze bonus is gebaseerd op de gemiddeld in 2016 uitbetaalde toeslag.

Milcobel

Milcobel heeft de nabetaling over 2017 nog niet bekend gemaakt. In de berekende melkprijs 2016 is voorlopig uitgegaan van een lagere nabetaling, namelijk € 0,24 (€ 0,47) per 100 kg melk.

⁴ Tussen () bedragen 2016

Müller

In de berekende melkprijs van Müller is de toeslag van € 1,00 per 100 kg voor GMO-vrij veevoer⁵ niet meegenomen, omdat op basis van 2016 is aangenomen dat de meeste melkveehouders deze toeslag niet ontvangen.

Danone en Sodiaal

De berekende melkprijs van Danone is net als die van Sodiaal gebaseerd op de zogenaamde A-prijs. Voor een deel van de melk binnen het quotum wordt een lagere B-prijs uitgekeerd gebaseerd op de door CNIEL gepubliceerde waarde van melk, die wordt verwerkt tot boter en magere melkpoeder. Op basis van het in de melkprijsvergelijking gehanteerde standaard leverantiepatroon wordt in slechts enkele maanden meer dan het begrensde A-volume geleverd. Bovendien geldt in die maanden de B-prijs voor een relatief beperkte hoeveelheid melk. Hierdoor is het effect op de berekende melkprijs van het A/B systeem gering. Zou in de melkprijsvergelijking worden uitgegaan van de gemiddelde A- en B-prijs in plaats van alleen de A-prijs, dan zou de berekende melkprijs van Danone dalen met € 0,02 per 100 kg in 2017. Voor Sodiaal is het effect groter omdat de maximum volumes A geringer zijn. Voor Sodiaal zou de berekende melkprijs in 2017 dalen met € 0,21 per 100 kg uitgaande van een gemiddelde melkprijs.

Wel moet hierbij worden opgemerkt dat groeiende melkveebedrijven voor een groter deel van hun geleverde melk de B-prijs hebben ontvangen en dus gemiddeld voor hun melk een lagere prijs hebben ontvangen.

De nabetaling over 2017 door Sodiaal aan haar leden wordt pas bekend gemaakt en uitgekeerd na de Algemene Ledenvergadering in juni. Bij de berekening van de melkprijs 2017 is voorlopig uitgegaan van een nabetaling van € 0,19 per 100 kg melk, gelijk aan de nabetaling over 2016.

Kerry

De berekende melkprijs van Kerry is inclusief een aanvullende betaling over de in 2017 geleverde melk van € 0,73 per 100 kg. Deze is uitgekeerd met de melkgeldafrekening van januari 2018.

Glanbia Ingredients Ireland

De berekende melkprijs van Glanbia is inclusief de seizoenstoelagen in februari ('early lactation bonus') en november ('late lactation bonus') van € 2,23 (€ 2,23) respectievelijk € 2,37 (€ 2,17). Met de melkgeldafrekening van augustus hebben de Glanbia melkveehouders een toeslag gekregen van € 0,92 per 100 kg over de van januari t/m juni geleverde melk en in december een toeslag € 1,01 per 100 kg over de melk geleverd van juli tot en met december. Daarnaast is een loyaliteitsbonus van € 0,17 per 100 kg uitgekeerd over de geleverde melk van augustus tot en met december 2017. Deze toeslagen zijn verwerkt in de berekende melkprijs.

Dairygold

De berekende melkprijs is inclusief een seizoenstoelage van € 3,65 (€ 2,89) per 100 kg in februari. In mei is de eiwit-/vetprijs verhouding verlaagd van 2,03 naar 1,64.

Savencia

De berekende melkrijzen hebben betrekking op de coöperatie Agrial/Eurial die in Basse Normandië melk ophaalt en aan Savencia levert.

Hochwald eG

Hochwald eG heeft de nabetaling over 2017 nog niet bekend gemaakt. Daarom is in de berekende melkprijs 2017 is vooralsnog uitgegaan van hetzelfde bedrag als over 2016, namelijk € 0,10 per 100 kg melk.

Vorig jaar heeft Hochwald eG besloten om gedurende vijf jaar van de nabetaling € 0,50 in te houden ter financiering van investeringen. Hierdoor is van de nabetaling over 2016 van € 0,60 een bedrag van € 0,50 ingehouden ofwel per saldo was de berekende nabetaling € 0,10 per 100 kg melk.

⁵ Toeslag voor melkveehouders die geen genetische veranderd veevoer gebruiken

Lactalis

De melkprijzen van juli, augustus en september in 2016 en 2017 zijn verhoogd met respectievelijk € 0,58 en € 0,34 per 100 kg melk. Melkveehouders die aan Lactalis meer melk leveren dan contractueel is afgesproken betalen over deze extra melk een heffing. Het totaal ingehouden bedrag aan heffingen wordt in het zomerseizoen aan alle melkveehouders uitgekeerd in de vorm van een extra kwaliteitspremie. Voor deze premie geldt als voorwaarde een celgetal lager dan 300.000 per ml en een kiemgetal lager dan 50.000 per ml.

Dairy Crest Davidstow

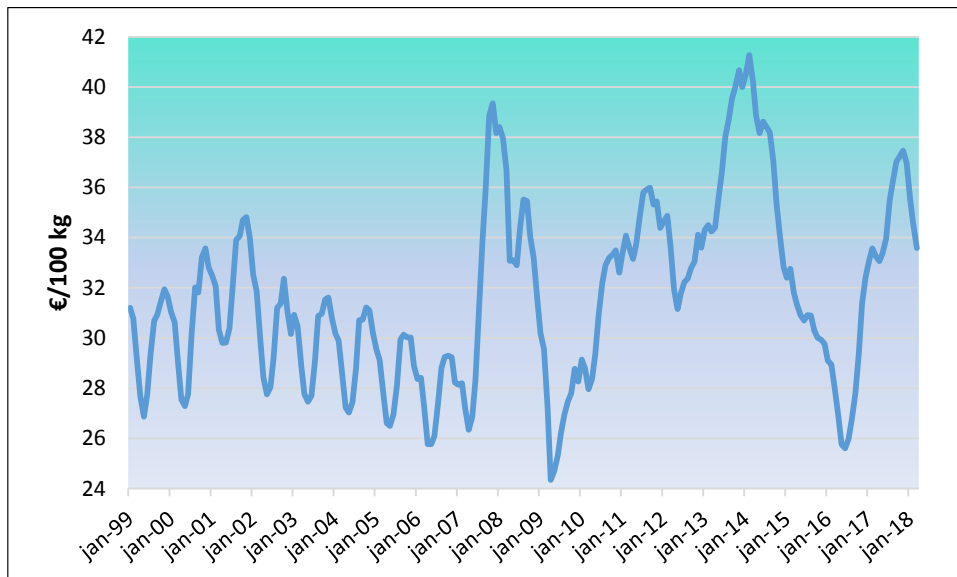
De berekende melkprijzen van Dairy Crest hebben betrekking op de afspraken tussen de producentenorganisatie DirectMilk DPO met Dairy Crest betreffende de melk die wordt geleverd aan de Davidstow kaasfabriek.

5. Prijschommelingen

Vanaf 2007 zijn de melkprijzen veel meer gaan schommelen. Tot en met 2006 betroffen het vooral prijschommelingen binnen het jaar afhankelijk van het seizoen gekenmerkt door lagere melkprijzen in het voorjaar april en mei - als de melkproductie het hoogst is - en hogere melkprijzen aan het eind van het jaar (oktober en november) wanneer er relatief minder melk geproduceerd wordt.

Hoewel er nog steeds sprake is van dit seizoenseffect zijn de schommelingen in melkprijzen veel groter geworden.

Grafiek 7. Ontwikkeling gemiddelde melkprijzen vanaf januari 1999 t/m maart 2018

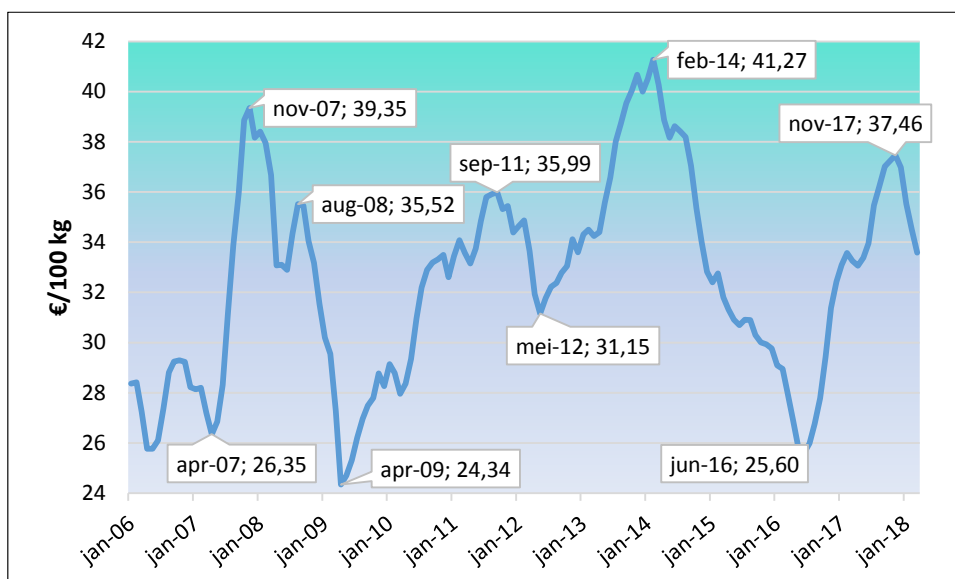


Een nadere analyse van de prijschommelingen laat zien, dat de grootste prijsschokken zich voordeden in 2007 en 2008. In een periode van 7 maanden (tussen april en november 2007) steeg de gemiddelde melkprijs met maar liefst € 13,00 per 100 kg ofwel gemiddeld € 1,86 per maand (zie grafiek 8). Het lijkt er op dat de zuivelsector moest wennen aan de grillen van de markt nadat de marktbescherming door de EU was afgebouwd. De prijsondersteuning op de interne markt en de bescherming aan de buitengrenzen werden in de periode 2004-2007 geleidelijk vervangen door rechtstreekse inkomensvoelers.

Tussen augustus 2008 en april 2009 was de daling in totaal € 11,18 ofwel € 1,40 per maand. Nadien waren - uitgedrukt in wielrentermen - de beklimmingen minder steil evenals de afdalingen.

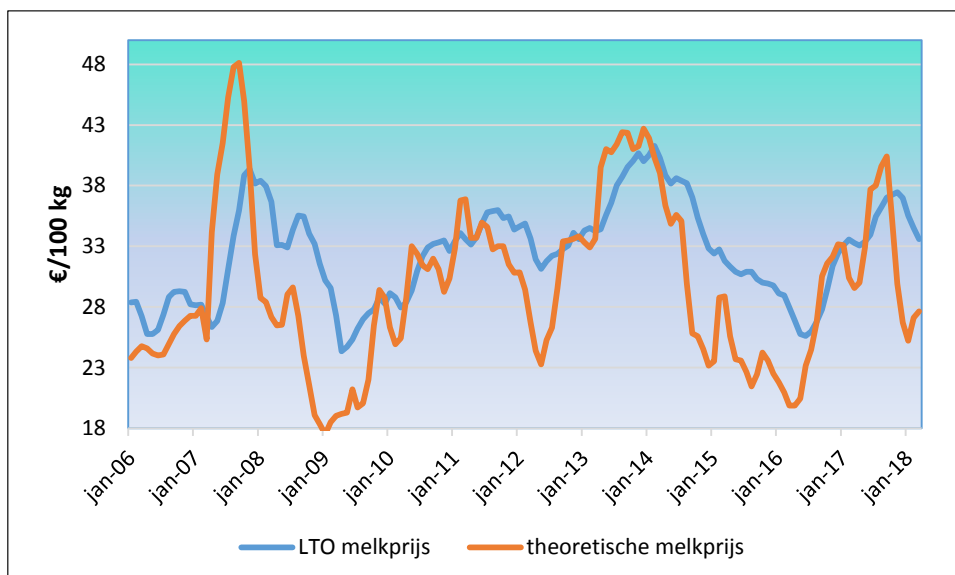
Desalniettemin zijn het nog steeds zware bergetappes met grote hoogteverschillen. Zo daalde de melkprijs vanaf februari 2014 in ruim 2 jaar met € 15,67 naar € 25,60 in juni 2016 (€ 0,55 per maand) om vervolgens in 9 maanden weer te stijgen naar € 37,46 in november 2017 (€ 0,70 per maand).

Grafiek 8. Gemiddelde maandelijkse melkrijzen vanaf 2006



De melkrijzenvolatiliteit wordt bepaald door de mate waarin de schommelingen in de opbrengstrijzen van zuivelproducten door de zuivelondernemingen worden doorberekend in de melkrijzen van hun melkveehouders-leveranciers. In het algemeen worden de marktontwikkelingen vertraagd en gedempt doorgegeven, zoals grafiek 9 laat zien. In deze grafiek zijn de Nederlandse prijsnoteringen van boter en mager melkpoeder omgerekend naar een theoretische marktprijs⁶, die als indicator is gebruikt voor de prijsontwikkeling op de zuivelmarkt.

Grafiek 9. Gemiddelde melkrijzen en omgerekende boter en mager melkpoedernoteringen (theoretische melkrijzen)



In de grafiek zijn de maandelijkse gemiddelde LTO melkrijzen vergeleken met de theoretische melkrijzen (omgerekende noteringen). De grafiek laat zien dat de noteringen hogere pieken en diepere dalen bereiken. Behalve dat de marktontwikkelingen worden gedempt, lijkt het overigens ook dat de melkrijzen de markt vertraagd (zo'n 3 maanden later) volgen.

⁶ De theoretische marktprijs is een door ZuivelNL berekende prijs van melk met 3,7% vet op basis van de officiële Nederlandse noteringen voor boter en mager melkpoeder.

Dat de aan melkveehouders uitbetaalde melkprijzen minder schommelen is logisch. Immers zuivelondernemingen hebben een veel breder productenpakket en vele opbrengstprijzen schommelen minder dan de prijzen van boter en mager melkpoeder.

Ook al is niemand in de zuivelketen erbij gebaat, de prijsschommelingen op de zuivelmarkt zijn een gegeven. Stabiele prijzen zijn alleen mogelijk bij langdurig evenwicht tussen vraag en aanbod. In de zuivelmarkt kan het aanbod niet snel reageren op veranderingen in de vraag. Daarnaast kunnen relatief beperkte en onvoorziene veranderingen in vraag (bijv. melanine schandaal in China, importverbod Rusland) en aanbod (bijv. droogte in Nieuw-Zeeland) leiden tot grote prijsschommelingen.

Binnen de LTO Internationale Melkprijsvergelijking zijn een aantal voorbeelden te vinden van zuivelondernemingen, die proberen de melkprijsschommelingen voor hun melkveehouders te verzachten

Allereerst kan opgemerkt worden, dat de melkprijsvolatiliteit verschilt per zuivelonderneming. In zijn algemeenheid zullen zuivelbedrijven met een breder productenpakket en een brede geografische spreiding van hun afzet een meer stabiele melkprijs uitkeren dan sterk gespecialiseerde ondernemingen.

Het Finse Valio en de aangesloten coöperaties streven gezamenlijk naar een zo stabiel mogelijke melkprijs voor hun melkveehouders. In de jaren 2016 en 2017 was het verschil in de maandelijkse melkprijzen maximaal € 1,94 per 100 kg, terwijl dit voor de gemiddelde melkprijzen van alle EU zuivelondernemingen € 11,86 was.

De melkprijzen van de Franse zuivelondernemingen fluctueren relatief ook minder dan de melkprijzen van de overige ondernemingen. Dit komt (mede) door de gehanteerde melkprijssystematiek, zoals vastgelegd in de contracten tussen de producentenorganisaties en de zuivelondernemingen. Hierbij wordt gewerkt met prijsindexaties die aan minder schommelingen onderhevig zijn dan de (wereld) marktprijzen (zie voor een verdere toelichting het melkprijssrapport 2016).

Ierse melkveehouders kunnen periodiek voor een bepaalde hoeveelheid melk voor een bepaalde periode met hun zuivelverwerker een vaste prijs afspreken. Voor deze hoeveelheid melk heeft de zuivelonderneming op zijn beurt weer prijsafspraken gemaakt met een afnemer. Vooral Glanbia heeft veel van deze vaste melkprijscontracten aangeboden aan haar leveranciers, die daar op grote schaal gebruik van gemaakt hebben.

Bijlage I Melkprijzen 2010 t/m 2017

		gem.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Hämeenlinnan Osuusmeijeri	FI	43,53	39,22	43,28	44,06	45,18	45,91			
Granarolo (Noord)	IT	39,76	34,91	40,40	40,73	41,87	44,67	38,93	36,83	39,69
FrieslandCampina	NL	36,19	32,79	37,12	34,98	40,95	41,14	33,22	30,80	38,51
Valio	FI	35,96						36,03	35,21	36,64
Arla Foods DK	DK	34,45	32,65	35,41	34,47	38,61	39,42	30,50	28,28	36,29
Danone (Pas de Calais)	FR	34,19	32,24	34,55	33,66	35,99	37,95	33,07	31,57	34,46
Sodiaal (Pas de Calais)	FR	34,16	31,96	34,56	33,78	36,34	38,42	33,41	30,48	34,33
DOC Cheese	NL	34,11	32,40	36,86	33,40	38,97	36,52	26,54		
Savencia (Basse Normandie)	FR	33,79	31,85	34,34	33,48	35,94	38,32	32,69	29,78	33,92
Lactalis (Pays de la Loire)	FR	33,22	31,69	34,17	32,82	35,04	37,52	31,67	29,45	33,40
Dairy Crest (Davidstow)	UK	33,13	28,78	31,76	35,15	36,50	39,45	34,44	26,67	32,29
Milcobel	BE	32,81	31,96	34,18	30,63	38,68	36,16	28,45	26,88	35,56
Müller (Leppersdorf)	DE	32,59	30,88	35,09	31,27	37,38	36,60	28,16	26,10	35,26
DMK	DE	32,07	30,43	33,75	31,04	36,99	36,72	27,36	24,80	35,46
Kerry Agribusiness	IE	31,74	29,04	33,61	30,45	37,31	36,15	28,29	24,84	34,27
First Milk	UK	31,59	25,75	29,25	32,42	33,99	36,52			
Glanbia	IE	31,55	29,78	34,14	30,90	37,63	36,11	26,58	22,99	34,27
Royal A-ware	NL	31,40							26,02	36,78
Hochwald Milch eG	DE	30,26						31,04	25,87	33,88
Dairygold	IE	28,91						27,85	24,62	34,25
Gemiddelde		33,99	31,65	35,16	33,95	37,96	38,60	31,07	28,31	35,25
Emmi	CH	48,84	42,29	48,56	46,64	49,66	51,53	53,17	49,84	49,06
Fonterra	NZ	29,45	30,50	30,15	29,99	35,54	28,71	21,05	27,62	32,02
USA class III	US	34,26	27,24	32,70	33,36	33,28	41,47	35,82	33,99	36,22

Bijlage II Gemiddelde koersen 2017 en 2016

Vreemde valuta per euro	2017	2016	2017/2016
Deense kroon	7,4386	7,4453	-0,1%
Nieuw-Zeelandse dollar	1,5894	1,5894	0,0%
Britse pond	0,8761	0,8188	7,0%
US dollar	1,1292	1,1066	2,0%
Zwitserse frank	1,1115	1,0902	2,0%

Bijlage III Melkprijzen 2017 en 2016 1.000.000 kg standaardmelk per jaar

Onderneming	Land	2017	2016	2017-2016	2017/2016	Nationale valuta
Granarolo (Noord)	IT	39,79	36,93	2,86	7,8%	
FrieslandCampina	NL	38,63	31,27	7,36	23,5%	
Royal A-ware	NL	38,06	27,30	10,76	39,4%	
Valio	FI	36,64	35,21	1,43	4,1%	
Arla Foods DK	DK	36,46	28,44	8,02	28,2%	28,1%
Milcobel	BE	35,75	27,29	8,46	31,0%	
DMK	DE	35,62	24,96	10,66	42,7%	
Müller(Leppersdorf)	DE	35,36	26,20	9,15	34,9%	
Danone (Pas de Calais)	FR	34,46	31,57	2,89	9,2%	
Sodiaal (Pas de Calais)	FR	34,33	30,48	3,85	12,6%	
Kerry Agribusiness	IE	34,27	24,84	9,44	38,0%	
Glanbia	IE	34,27	22,99	11,29	49,1%	
Dairygold	IE	34,25	24,62	9,63	39,1%	
Hochwald Milch eG	DE	34,14	26,14	8,01	30,6%	
Savencia (Basse Normandië)	FR	33,92	29,78	4,14	13,9%	
Lactalis (Pays de la Loire)	FR	33,54	29,60	3,95	13,3%	
Dairy Crest (Davidstow)	UK	32,63	27,03	5,60	20,7%	27,7%
Gemiddelde		35,42	28,51	6,91	24,2%	
Emmi	CH	49,24	50,02	-0,79	-1,6%	0,4%
Fonterra	NZ	32,02	27,62	4,40	15,9%	15,9%
USA class III	US	36,22	33,99	2,22	6,5%	8,6%

Bijlage IV Melkprijzen 2017 en 2016 1.500.000 kg standaardmelk per jaar

Onderneming	Land	2017	2016	2017-2016	2017/2016	Nationale valuta
Granarolo (Noord)	IT	39,89	37,03	2,86	7,7%	
FrieslandCampina	NL	38,67	31,43	7,24	23,0%	
Royal A-ware	NL	38,36	27,60	10,76	39,0%	
Valio	FI	36,64	35,21	1,43	4,1%	
Arla Foods DK	DK	36,51	28,49	8,02	28,2%	28,1%
Milcobel	BE	35,99	27,48	8,52	31,0%	
DMK	DE	35,75	25,10	10,66	42,5%	
Müller(Leppersdorf)	DE	35,36	26,20	9,15	34,9%	
Danone (Pas de Calais)	FR	34,46	31,57	2,89	9,2%	
Sodiaal (Pas de Calais)	FR	34,33	30,48	3,85	12,6%	
Kerry Agribusiness	IE	34,27	24,84	9,44	38,0%	
Glanbia	IE	34,27	22,99	11,29	49,1%	
Dairygold	IE	34,25	24,62	9,63	39,1%	
Hochwald Milch eG	DE	34,15	26,14	8,01	30,6%	
Savencia (Basse Normandië)	FR	33,92	29,78	4,14	13,9%	
Lactalis (Pays de la Loire)	FR	33,54	29,60	3,95	13,3%	
Dairy Crest (Davidstow)	UK	32,85	27,27	5,58	20,5%	27,5%
Gemiddelde		35,48	28,58	6,91	24,2%	
Emmi	CH	49,41	50,20	-0,79	-1,6%	0,4%
Fonterra	NZ	32,02	27,62	4,40	15,9%	15,9%
USA class III	US	36,22	33,99	2,22	6,5%	8,6%